

Отруєна душа

(Г У М О Р Е С К А)

Якщо змінився я з лица, земляче, то не через їжу. Дещо в мене є,—правда, не так багато, як у інших,—але до нового хліба якось проживу. А схуд я, бачте, через шлунок, а вірніше—весь я отруєний, і душа мені отруєна. І прикро мені, що люди за тих днів, коли Харків грабували, дуже розбагатіли, а я тільки сьак-так руки погрів.

Вийшов я тоді з хатини, бачу: поліклініку розбивають. А, може, там спирт ще є?—думаю. Біжу й собі. Та ба! Аптечку, що на вході, чисто всю пограбували, навіть одеколону не лишили. Я далі, до лабораторії, шукаю, шукаю—і на мое щастя під столом у куточку бачу велику склянку. Понюхав—спирт! Ну, звичайно, я спиртику сьорбнув, аж оченята полум'ям узялися. Спиртик у кишеню—біжу далі. А люди тягнуть, що кому до снаги. Я вже націлівся на зуболікувальне крісло, почав віддирати від підлоги, а тут вбігає санітарка, лає нас, лементує:

— Хтось із таких харцизяк украв зелену банку з „виродівкою“. Щоб йому, гадові, отруїтися тою „виродівкою“!..

— Яка така виродівка?

— Виродки в тому спирті були. З двома головами. Нам з інституту для аналізу дали...

Ой, земляче, як мене закаламутило! Вибіг я в сусідній кабінет, придивляюсь до моєї склянки, а там тільки якісь гідкі волокнини плавають. Розгнівавшись, хотів я розбити склянку, а потім подумав: ні, краще поставлю біля віконця, хай ще хтось сьорбне „виродівки“, чого мені одному страждати?

Злий, мов собака, побіг я нагору, а там уже люди рентгенівський кабінет трощать. Старий лікар навколішках благає не нищити дорогого устаткування,—мовляз, це ж ваше, народне. Ну, звісно, хтось дав д-брого стусана дідуганові. Трощать люди ті рентгени, і я з ними та ще й галасую:

— А, гади! Народ умієте отруювати, а потім плачете? Натє ж вам!

А взагалі я тоді тільки цю кана

пу додому на собі й приволік із кабінету головлікаря.

І того дня, і другого я від тієї „виродівки“ наче стуманів. У печінках—пекучий біль, у серці щемить, а народ тим часом тягне, що кому треба: той п'яніно просто бруком, той буфет, а сусідка Іванівна, несе Мишку-ведмедика.

— Моя Оленка,—каже,—весь час про такого Мишку мріяла.

Каламутить мене й від проклятої „виродівки“, і від того народу, але не відстаю. Ноги вже притомилися, а я все ношу та й ношу додому. І все мене досада бере: народ дурний, та багатіє, а я, людина з розумом, нічого путнього досі не придбав. Лише надвечір мені пощастило принести відро олії та дзеркальні дверцята, а в другій руці—величеський сувій чорного драпу, метрів, мабуть, із 50. По кишенях деякі дрібниці поклав та кілька коробок пудри й крему. А тут, бачите, полупанок якийсь в окулярах до мене причепився, немов гедзь до кобили:

— Дядьку, навіщо вам так багато драпу? Одріжте мені метрів чотири, мені на пальто треба.

Не люблю я, знаєте, тих прошаків: сам ти працєю у поті лица, а йому, ледареві, принеси на дурничку.

— Коли так не хочете, я вам годинника дам.

Роздивився я, притулив до вуха—годинник гарний. Одрвав йому метрів зо три драпу, годинника—в кишеню й подався додому. Хоч і болить усе з утоми та „виродівки“ клятої, але йду я, піт хустинкою витираю і на дурний народ уже ласкавіше позираю: двадцять чотири роки большевики нас обкрадали, а тепер спасибі, хоч нам самим дали збагатіти.

А дома поліз у кишеню за годинником—чорт-ма! Розумієте хустку кілька разів з кишені витягав і годинника сам викинув. Прикро мені стало і на себе, й на того полупанка, але нічого не вдієш.

Жінка тим часом ще півлантуха борошна принесла. Тільки лантух вони вдвох із кумою несли, так кума тягла борошно в лантуху,

а жіночка моя скинула спідницю, борошно в неї пересипала та в самих трусах, звиняйте, додому й причвалала. З того борошна на моїй олії одразу й оладки спекла. А велике барило повидла я ще вранці припер—от і повечеряли досхочу. Та потім, звиняйте, лихо з нами цілу ніч було! Олія моя для їжи, видко, зовсім негодяща. І тут клятї гади-техніки, чи там хеміки, про етикетки не подбали.

Отак, земляче, мені не пощастило. Отруєно мене, болить мені в печінках, і на душі. Поганий народ у нас, жадючий, ненажерливий. У мене хоч і багато меблів усяких понастановлено, але пройти можна, а в сусідів, їйжебогу, і в кімнату не вдерешся. А щодо їжи—стільки добра позаховано, стільки, що аж дивом дивуєшся: коли вони все те поїдять? І борошно, і цукор, і сало, і цілісінькі туші в землі закопані. Де вже мені рівнятися до них!

Правда, не всі такі. Ось уранці прийшла до мене Іванівна, що Мишку-ведмедика тільки й придбала. Просить хоч трошки борошна або пшенички, чи там ячменю, бо її Оленка, мовляв дуже схудла. Ну, я, звичайно, й кажу:

— Хе-хе... Та ви ж ведмедя маєте, а сало ведмеже, кажуть, дуже смачне.

Але вона дуже просила, так я дав їй ячменю за Оленчині черевички. На всіх дурнів мені не вистачить, та й не люблю я тих, що їх посилають по раки, а вони жаб ловлять.

Ходив я до лікаря, вже в нову маленьку поліклініку. Обдивлявся він мене, стуків, вислухував довго та й каже:

— Треба б вас рентгеном просвітити, але оті бандити геть розтрошили наш рентгенівський кабінет. Гм. Щось ваше лице мені знайоме. Часом, ви там не були?

— Та ні, Боже ж мій!—кажу я йому.—Хіба я непутящий харцизяка чи дурний розумом?

А клята „виродівка“ все більше дається в знаки. Болить і болить мені шлунок. Чого тільки не пив я,

щоб хворобу вбити: і вежеталь, і одеколон, і денатур, і есенції всякі... Не допомагає та й край. Отак сиджу на канапі цій з отруєною душею і думаю...

Що? Що ви кажете, земляче? Таки треба повертати назад усе награвоване й нікрадене? Такий рішучий нахзз? Де ви чули? Коли? Ой, лишечко! І канапу цю, і водогінний смок? Та я ж хворий, як же я донесу все це? Ой, земляче, пропав я, ніякі ліки тепер мене не врятують! Отруїли мені, бідоласі, все життя і тіло, і душу...

М. ДРІЖЕНКО.